

Anahtar Sözcükler
Gençlik dili, derlem dilbilim, sözlü derlem, sözlü Türkçe,
Türkçe Gençlik Dili Derlemi

Keywords
Youth language; corpus linguistics; spoken corpus; spoken
Turkish; Corpus of Turkish Youth Language

Efeoğlu-Özcan, E., & Işık-Güler, H. (2024). Derlem dilbilim ile gençlik diline bakış: Türkçe için ihtiyaçlar ve gelişim alanları. *Dil Dergisi*, 175 (2). 92-115.

DERLEM DİLBİLİM İLE GENÇLİK DİLİNE BAKIŞ: TÜRKÇE İÇİN İHTİYAÇLAR VE GELİŞİM ALANLARI

YOUTH LANGUAGE THROUGH CORPUS LINGUISTICS: GAPS AND FUTURE DIRECTIONS FOR TURKISH

• **Esratur EFOĞLU-ÖZCAN**

Öğr. Gör. Dr., Gazi Üniversitesi, Yabancı Diller Bölümü, esnure@gmail.com

• **Hale İŞİK-GÜLER**

Doç. Dr., Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Yabancı Diller Eğitimi Bölümü, hisik@metu.edu.tr

Öz

Gençlerin dil pratikleri; hem akademi hem de toplum tarafından sıklıkla mercek altına alınan bir olgu olmasına rağmen, Türkçe konuşan gençler tarafından kullanılan çağdaş sözlü Türkçenin sistematik ve tutarlı araştırma yöntemleri ile incelendiği dilbilimsel araştırmalar yok denecek kadar azdır. Bu makale, öncelikle gençlik diline odaklanan güncel dilbilim tartışma ve paradigmaları araştırmacıların dikkatine sunmakta, ardından da Türkçe alan yazında gençlik diline dair mevcut araştırmaları eleştirel bir bakış ile irdelemektedir. Son olarak da Türkçe gençlik dili araştırmalarında sürdürülebilir, hesap verebilir, birikimli çalışmalara katkıda bulunmak için öncül bir çalışma olarak oluşturulan Türkçe Gençlik Dili Derlemi (CoTY) (Corpus of Turkish Youth Language) tanıtılarak, derlem araçlarının çağdaş sözlü Türkçe gençlik dilinin çoklu etkileşimsel yönlerini incelemek için sunduğu olanaklar tartışılmaktadır. Bu makalenin Türkçe gençlik diline

Abstract

Linguistic practices of young people are often scrutinized by both academia and society. Yet, linguistic studies that systematically and consistently examining the contemporary spoken Turkish used by Turkish youth are quite scarce. This article firstly provides an account of current linguistic debates and paradigms on youth language, then it offers a critical review of existing research on Turkish youth language. Finally, it presents the Corpus of Turkish Youth Language (CoTY) which was constructed to contribute to sustainable, accountable, and cumulative studies in linguistic research on Turkish youth language, and discusses the affordances the corpus tools offer for examining multiple interactional facets of contemporary spoken Turkish youth language. It is aimed that this article will motivate further research and pave the way for systematic studies adopting accountable and consistent methodologies to investigate and discuss Turkish youth language.

Esranur EFEOĞLU-ÖZCAN - Hale IŞIK-GÜLER | Dil Dergisi-Aralık 2024 | 92-115

*dair daha fazla dilbilimsel araştırma yürütülmesine
dair motivasyon oluşturarak Türkçe gençlik dilini
araştırmak ve tartışmak için hesap verebilir ve
tutarlı metodolojileri benimseyen sistematik
çalışmaların önünü açması hedeflenmektedir.*

1. GENÇLERİN DİL PRATİKLERİNE DİLBİLİM MERCEĞİNDEN BAKMAK

Artzamanlı veya eşzamanlı dil pratiklerinde gözlemlenen çeşitlilik ve farklılaşmaları konu alan dilbilim çalışmalarının, sıklıkla konuşucuların biyolojik yaşını bir değişken olarak ele aldığını ve bu değişkenin sınırlarını çizdiği konuşucu grubunun dilsel davranışlar bütünü, ana konuşma topluluğundaki bir değişke (*language variety*) veya kesit (*register*) olarak tanımladığını görürüz. Bu değişkelerde, konuşucularının dil pratiklerinin ait oldukları büyük konuşma topluluğunun normatif ve standart dil kullanımlarından uzaklaşan dil formları sergilediği, dilsel ve semiyotik kaynaklar kullandığı, gruba özgü etkileşim işlevleri örüntülerine sahip olduğu üzerinde durulur. İlgili konuşucu grubuna ait normatif olmayan bu dil kullanımlarının sosyo-kültürel ve ideolojik anlamlandırmalarla ilişkisi ise dilin akışkan ve yaratıcı yapısıyla doğrudan ilişkilidir. Bu bağlamda, bu makalede bir dilin genç konuşucularının dil pratikleri olarak tanımlayacağımız *gençlik dili*, bir dilin gündelik kullanımını ve gelecekteki görünümüne dair izdüşümünü; dilin toplumsal, kültürel, teknolojik, politik repertuarlardan beslenen semiyotik kaynaklarla dönüşümü ve gelişimini; etkileşimde konuşucuların ortak inşa ettiği edimsel işlevleri gözler önüne seren çok katmanlı dilsel manzaralar sunar.

Gençlik dili ile ilişkilendirilen konuşucu grubu nicel bir değişken olan yaş ile işaretlenmiş olsa da ilgili kohortun sınırlarını çizmek kolay değildir. Eski Türkçe’de “yavru, bebek” anlamlarına gelen *kēnç* kökünden gelen *genç* sözcüğünün (Kaşgarî, Divan-i Lugatî’t-Türk, 1073) Türk Dil Kurumu tarafından listelenen anlamları arasında ise “yaşı ilerlememiş olan, ihtiyar karşıtı”, “çocukluktan çıkmış yetişkin kimse”, “gençlikteki özelliklerini koruyan; dinç”, ve “zihin bakımından yeterince gelişmemiş; toy” yer almaktadır (italikler yazarın vurgusudur) (Türk Dil Kurumu, n.d.). Bu tanımlamalar ışığında bakıldığında, çocuk-yetişkin ve olgunluk-olgunlaşmamışlık ikiliklerinde sabit bir konumlandırmanın işaret edilemediğini, tarih boyunca farklı kültürel ve siyasi ortamlarda değişen anlamlar ifade ettiğini görüyoruz. Bu çerçevede biyolojik yaş, bu konuşucu grubunun sınırlarını çizmeye yardımcı olmakla beraber, gençlik olgusunu esasen sosyal olarak inşa edilen bir kategori olarak ele almak daha işlevseldir. Özellikle sosyoloji ve antropoloji çalışmalarından beslenen bir bakış açısı ile baktığımızda, gençliği “çocukluktan yetişkinliğe geçişin eşiği, bağlama bağlı olarak ani veya uzun süreli olabilen bir geçiş” olarak tanımlayabiliriz (Neyzi, 2001: 413).

Gençlik olgusunun sınırlarını çizmeye çalışırken karşılaştığımız zorluk, elbette gençlik dilinin tanımını yaparken de karşımıza çıkmaktadır. Gençlik dili pratikleri hiçbir şekilde homojen değildir (Palacios Martínez, 2011) ve bu sebeple de bugüne kadar farklı veri kaynakları ve yöntemsel yaklaşımlar aracılığıyla araştırılıp farklı tanımlamalar altında tartışılmıştır. Öne çıkan yaklaşımlar arasında toplumdilbilim çalışmalarının yerinin oldukça büyük olduğunu görüyoruz, bunun da ana kaynağı Labov’un eksiklik paradigması (*deficit paradigm*) eleştirisine yönelik

gerçekleştirdiği öncül çalışmalar ve bu çalışmaların önünü açtığı, farklı değişkelere ait ölçünlü dil dışındaki dil kullanımlarının eksik veya yetersiz olmadığına altını çizen tartışmalardır (Eckert, 1988, 2000; Labov, 1966, 1972, 1974). Toplumdilbilim alanındaki bu araştırmaların özellikle dikkat çektiği bir husus, bir dil kesitindeki dil pratiklerinin değerlendirilmesinin yapılabilmesi için uygun yöntemle sağlam veri toplamanın önemi olmuştur.

İlerleyen bölümlerde ortaya konacağı üzere, Türkçe konuşan gençlerin dil pratikleri üzerine yapılan dilbilim araştırmaları, ne yazık ki ihtiyaç duyulan yöntemsel güç ve sistematik veri toplama gerekliliklerinden uzak kalmıştır. Günümüzde, sosyal bilim alanlarında üretilen bilimsel çalışmaların sistematiklik, şeffaflık, tekrarlanabilirlik ilkelerine ne şekilde ve ne kadar uyumlanabileceğine ilişkin endişeleri de beraberinde getirdiği görülmektedir (bknz. Ataman vd., 2021). Bu noktada açık bilim (*open science*) girişimi; dil çalışmalarının geleceği için umut verici bir yol haritası sunmaktadır. Açık bilim şemsiye terimi, bilimsel bilginin -uygun olduğunda- erişilebilir, titiz, tekrarlanabilir, çoğaltılabilir, birikimli, kapsayıcı olması gerektiği fikrine atıfta bulunur (Abele-Brehm vd., 2019; Kathawalla vd., 2020; Syed, 2019). Bu doğrultuda bu girişim, bilgi yaratma ve yayma konusunda şeffaf ve işbirliğine dayalı yaklaşımların uygulanması çağrısında bulunmaktadır (Fecher ve Friesike, 2014). Derlem dilbilimi (*corpus linguistics*) de, bu çağrıya bir cevap olarak çok katmanlı dilbilimsel sorgular yürütmek için sürdürülebilir bir araç ve dilin sistematik olarak sorgulanmasına yönelik sağlam bir sistem sunmaktadır. Dil kullanımına ilişkin geniş kanıtlar bütünü oluşturulan derlemler sayesinde (McEnery, 2005, 2012), dilsel örüntülerin durumsal ve toplumsal değişkenlerle ilişkili olarak incelenmesine yönelik tutarlı ve güvenilir bir araç ortaya çıkmıştır. Özellikle son yirmi yılda derlem dilbilim araçlarının gençlik dilinin dilsel özellikleri ve etkileşimsel dinamiklerinin izini sürmekte kullanılmasıyla, gençlik diline özgü kesit özellikleri ve etkileşimsel örüntüler hem diller özelinde hem de diller arası karşılaştırmalar yapılarak incelenebilmiş, elde edilen veriler dil ideolojileri, söylemsel kimlik, dil değişkenliği ve çeşitlenme konularına dilsel veri güdümlü bilimsel bir tartışma zemini sunmuştur.

Yukarıda kısaca bahsedildiği üzere, Türkçe gençlik diline dair çalışmaların ne yazık ki doğal etkileşim dışında elde edilen ve sistematik olmayan veriden oluşması, şu ana dek bu kesite dair dilbilimsel kanıtlar ve ilgili tartışmaların sınırlı kalmasına sebep olmuştur. Alanyazındaki bu eksiklikten hareketle bu makalede, öncelikle gençlik diline odaklanan güncel dilbilim paradigmaları araştırmacıların dikkatine sunulacak, ardından da Türkçe alanyazında gençlik diline dair mevcut araştırmalar eleştirel bir bakış ile irdelenecektir. Ardından, Türkçe gençlik dili araştırmalarında sürdürülebilir, hesap verebilir, birikimli çalışmalara katkıda bulunmak için öncül bir çalışma olarak oluşturulan Türkçe Gençlik Dili Derlemi (CoTY) (*Corpus of Turkish Youth Language*) tanıtılarak, derlem araçlarının çağdaş sözlü Türkçenin genç konuşucularının çoklu etkileşimsel yönlerini incelemek için sunduğu olanaklar açık bilim tartışmalarıyla da ilişkilendirilerek tartışılacaktır.

Türkçe için oluşturulan ilk gençlik dili derlemi olan Türkçe Gençlik Dili Derlemi'nin hem diller arası gençlik dili araştırmaları, hem de sözlü derlem dilbilimi için değerli bir veri kaynağı ve araç olarak alana katkı sunması, aynı zamanda sözlü derlem tasarımı ve inşasında çalışmalarını sürdüren araştırmacılar için metodolojik yol haritalarını genişletmesi amaçlanmaktadır.

2. GENÇLİK DİLİ ARAŞTIRMALARINDA GÜNCEL DİLBİLİM TARTIŞMALARI

Gençlik diline yönelik ilk dilbilim çalışmaları, 1960'larda değişkeci toplum dilbilim çalışmaları ekseninde şekillenen ve konuşucuların dil kullanımlarının toplumsal kategorilerle ilişkili örüntüler gösterdiğini ortaya koyan tartışmalardır. Ancak bu tartışmalarda gençlik dilini tanımlarken yerel dil kavramına (*vernacular*) vurgu yapılması, gençlerin kullandığı dil pratiklerinin ait oldukları toplumun ölçünlü diliyle sıklıkla karşılaştırılmasına ve gençlik dilinin eksik, tamamlanmamış veya geçici dil pratikleri bütünü olarak ele alınmasına yol açmıştır (Wiese, 2009). 1990'lı yılların sonlarından itibaren ise gençlik dilini bu sınırlandırıcı yaklaşımdan uzaklaştırıp gençlerin dil davranışlarının kendi içinde tutarlı, çok katmanlı ve özgün yapısına dikkat çekmek ve bu kullanımların toplumun sosyal, kültürel, etnik, politik değişkenleriyle olan ilişkisini irdelemek amacıyla farklı tanımlamalar da kullanılmaya başlanmıştır. Avrupa'daki kentleşme-göç ekseninden de ivme kazanan bu çalışmalar; gençlik dilinin yenilikçi ses bilgisi, dilbilgisi, söylem-edimsel özelliklerden oluşan repertuarını toplumsal kimlik ve dil iletişimi (*language contact*) kesişiminde konumlandırarak tartışmaya başlamıştır. Bu dil kullanımları İskandinav bölgelerinde *multi-ethnolect* (Kotsinas, 1998; Clyne, 2000) kavramı altında karşımıza çıkarak hem çok dilli ve çoklu etnik kimliğe sahip gençlerin kendi aralarında hem de tek dilli ve göçmen olmayan akranlarıyla farklı miras diller ve baskın ana akım dilin bir araya gelmesiyle karakterize edilmesini görmekteyiz, bu kavramlaştırma daha sonra farklı sosyokültürel bağlamlardaki gençlik dili konuşucularının dil pratiklerini çalışmak için de zemin oluşturmuştur¹. Cheshire, Nortier ve Adger (2015) *multi-ethnolect*'in dilde yeni biçim-anlam örüntüleri sistemlerine, dolayısıyla yeni bir tipolojiye yol açtığına ve her ne kadar bu sistemlerin Avrupa'da genç konuşucularla ilişkilendirilse de zaman içinde Londra'da gözlemlendiği ve tartışıldığı gibi daha geniş konuşucu gruplarında kullanım alanı bulabileceğine dikkat çekmektedir. İngiltere'nin kentsel alanlarında farklı etnik köken ve dillere sahip genç göçmen konuşurların dilsel pratiklerinin *Multilingual London English* (Cheshire vd., 2011) projesi ile ilk kez sistemli bir şekilde incelenmesinin ardından geçen süreçte araştırmacılar; bu dil pratiklerinin yalnızca belirli bir yaş grubuna veya etnik kökene sahip konuşurlarla sınırlandırılmayacağına dikkat çekmek için Rampton (2015) tarafından

1 Afrika için Slabbert, 1994; Endonezya için Smith-Hefner, 2007; Almanya için Deppermann, 2007, Keim, 2008; Belçika bağlamı için Aarsæther vd., 2015; Marzo & Ceuleers, 2011; Danimarka için Quist, 2008, Quist ve Møller 2003; Fransa için Doran, 2007, 2010; Hollanda için Nortier, 2001, Nortier ve Dorleijn, 2008; İsveç için Kotsinas, 1998; Bodén, 2004; Norveç için Svendsen ve Røyneild 2008 çalışmalarına bakılabilir.

contemporary urban vernaculars kavramıyla ele alınmıştır. Elbette farklı terminolojilerin varlığı, farklı araştırma yaklaşımlarının ve metodolojilerin de varlığına işaret etmektedir.

Genç konuşurların dil pratiklerine odaklanan dilbilim çalışmaları büyük ölçüde iki çalışma alanı altında kümelenmiştir: değişkeci toplumdilbilim (*variationist sociolinguistics*) ve derlem dilbilimi (*corpus linguistics*). Değişkeci toplumdilbilimin ilk dalga çalışmaları gençlik dilini sosyo-demografik değişkenler, özellikle de toplumsal sınıf, cinsiyet ve biyolojik yaş gibi esnek olmayan kategorileriyle açıklamayı amaçlamış (Trudgill, 1974, 1983; Labov, 1972); ikinci dalga çalışmalar, etnografi gibi daha kapsamlı ve doğal dil verisine dayalı metodolojilerden faydalanarak iç içe geçmiş toplumsal kategorilerin de dil kullanımındaki etkisine dikkat çekmiş (Cheshire, 1982; Eckert, 1988); üçüncü dalga çalışmalara gelindiğinde ise, konuşucuların dil pratiklerinin ilişimsel bir boyutta ve bağlamsal olarak incelenmesi öncelenmeye başlanmıştır (*relational*) (Androutsopoulos, 2015; Bodén, 2004, 2010; Drummond, 2016; Eckert, 2000; Ilbury, 2020; Jørgensen, 2008; Madsen, 2008, 2015; Sierra, 2016, 2021). Değişkeci toplumdilbilim çalışmalarını tamamlayıcı ve destekleyici nitelikte olan derlem çalışmaları ise, geçtiğimiz son otuz yıl içinde giderek artmış, değişkeci toplumdilbilimle örtüşen araştırma gündemlerine sahip olsalar da; gençlik dili araştırmaları içinde sürdürülebilirlik, diller arası karşılaştırılabilirlik ve odaklanılan dilsel topluluğu temsil gücüne sahip bir örnekleme sunma yetileri ile öne çıkmaktadırlar. Derlem dilbilimi ve gençlik dili çalışmalarının kesiştiği noktada yürütülen çalışmaların özellikle İngilizce, İspanyolca, Almanca, Danca, Fince, İzlandaca, Norveççe ve İsveççe üzerinde yoğunlaştığı görülmektedir. İngilizce için oluşturulan ve gençlik dili derlemelerinin ilki olan The Bergen Corpus of London Teenage Language (COLT) (Stenström vd., 2002), sonraki gençlik dili derlemleri için bir temel örnek teşkil etmiş ve İspanyol gençlik dili için inşa edilen Corpus Oral de Lenguaje Adolescente (COLA) (Jørgensen, 2013), İspanyol ve İngiliz gençlik dillerinin karşılaştırmalı dilbilimsel çözümlemelerinin derlem araçlarının sunduğu imkanlarla sistematik, güvenilir ve geçerli yöntemlerle yapılabilmesini sağlamıştır (Drange, 2009; Stenström, 2007, 2014; Stenström ve Jørgensen, 2008; Jørgensen, 2008, 2013). Derlem dilbilim yöntemleri, gençlik dili araştırmalarının sıklıkla tartıştığı dilde artzamanlı değişimin dilsel kanıta dayalı takibine de katkı sunmuş, örneğin COLA'dan yaklaşık on yıl sonra derlenen Corpus Oral de Madrid (CORMA) derlemi ile COLA ile karşılaştırmalar yapılarak İspanyolca gençlik dilindeki zamana bağlı dilsel değişikliklerin saptanması mümkün kılınmıştır (Roels ve Enghels, 2020; Roels, vd., 2021)².

Çözümleme yöntemi ve yaklaşımına bakılmaksızın gençlik dilini inceleyen dilbilim araştırmalarının son yıllarda birtakım araştırma temaları etrafında kümelenildiği görülmektedir.

² Diğer dillerde öne çıkan gençlik dili derlemleri arasında; Almanca için oluşturulan KiezDeutsch-Korpus (KiDKo) (Rehbein vd., 2014); İsviçre Almancası için oluşturulan Jugendsprache Schweiz Korpus (JuBE) (Schneider et al., 2021); Danimarka, Finlandiya, İzlanda, İsveç ve Norveç'te yaşayan gençlerin dil pratiklerine odaklanan UNO (Språkkontakt och ungdomsspråk i Norden) (Drange, 2002) örnek olarak verilebilir.

Bunlar arasında özellikle öne çıkan temalar (i) kimlik düzenlemeleri ve aitlik (*identity enactments and belonging*), (ii) dilsel yenilik ve değişim (*linguistic innovation and change*), ve (iii) dijital mekanlar olarak gösterilebilir. Gençlerin ikili veya çok taraflı etkileşimde sergiledikleri dinamik kimlik düzenlemelerini inceleyen çalışmalar; küfür sözcükleri ve söz öbekleri, belirsizlik belirteçleri, edimsel belirteç (*pragmatic marker*), pekiştiriciler gibi belirli dilsel araçların gençlik dili konuşurları arasında kimlik inşası veya işaretleyicisi olarak kullanımına dikkat çekerek bu işaretçilerin konuşucuları dış-gruptan ayrı konumlandırarak iç-grup aidiyetini pekiştirme işlevleri için kullanıldığını saptamıştır (Drummond, 2016, 2018; Harissi vd., 2012; Jørgensen, 2013; Palacios Martínez, 2018). Nassentein (2022), Kongo’da Yanke dilini konuşan gençlerin kullandıkları dili içinde buldukları ana akım topluluk için daha az anlaşılır kılmak için biçimbilimsel ve semantik manipülasyonlar sergilediklerini ortaya koymuştur. Bu doğrultuda güncel tartışmalar, genç konuşucuların dilsel pratiklerini karakterize eden dilsel araçların kullanımının rastlantısal değil, genç konuşucular tarafından belirli sosyal anlamlar ve ilişkilendirmeler inşa etmek üzere bilinçlidir (Moore, 2004) ve inşa edilen bu kimlik konumlandırmalarının da doğal olarak farklı sosyo-politik bağlamlardan beslenen güç ve hiyerarşi eksenindeki uzanımlarını saptamak mümkündür (Irwin, 2006). Farklı dil topluluklarının etkileşimiyle doğan ve bu temasın hem dilsel hem de dil ötesi boyutlarından beslenen dilsel repertuarların yenilik ve dilsel değişim boyutlarında incelenmesi ise genç konuşucuların dili manipüle ve kontrol ettiğini (Dimmendaal, 2011) göstermektedir. Bu bağlamda dilsel oyunlar (*word play/pun*), yabancı dillerden yapılan aktarma sözcükler (*loan words*), çok dilli repertuarlar güncel çalışma konularıdır (Dovchin vd, 2018). Bu tartışmalar, gençleri dilsel kentleşme (*linguistic urbanisation*) sürecinin merkezine koyar (Vaughan ve Carter, 2022).

Dijital aracılı iletişim bağlamlarının ortaya çıkması ile sosyal ve coğrafi kısıtlamaların devre dışı kalarak dijital mekanlarda semiyotik ve çok kipli (*multimodal*) kaynakların yoğunlukla kullanıldığı iletişimler genç konuşucuların dilsel pratiklerinde gözlemlenmektedir. Dijital ve gerçek mekanlar arasındaki geçiş kolaylığı, genç konuşucuların kendi dil topluluklarının ötesindeki toplulukların iletişim biçimlerine uyum sağlayıp entegre olurken kendi dil topluluklarının dil pratikleri ve normlarını da eşzamanlı kullanmaya devam edebilmelerini (Tropea, 2022), farklı dilsel üsluplar (*style*) geliştirebilmelerini sağlamıştır (Nortier, 2016). Çevrim içi ve çevrim dışı olarak da nitelendirebileceğimiz bu dil pratiklerinin birbirini dışlayan uçlarda değil, birbirini tamamlayıcı ve karşılıklı etkileşim halinde olduğunun altı çizilmektedir (Ilbury, 2020). Ilbury (2022), Doğu Londra gençliği tarafından kullanılan farklı sosyal medya türlerine ilişkin eğilimleri ve söylemleri araştırdığı çalışmasında, gençlerin sosyal medyada inşa edilen söylemleri çevrimdışı sosyal ağlarının bir uzantısı olarak gördüklerine dikkat çekmektedir. Toplumdilbilimdeki paradigma değişikliğiyle odağın gerçek dil pratiklerine kayması, genç konuşucuların dil kullanımlarının çok

katmanlı ve iç içe geçmiş yapısının, çok kipliliğin ve bağlamsallığın dikkate alınması gerekliliğinin altını çizmektedir.

3. TÜRKÇE GENÇLİK DİLİ ARAŞTIRMALARINA ELEŞTİREL BİR BAKIŞ

Gençlik çalışmaları Türkiye’de yeni bir bilimsel araştırma alanı olmamakla beraber, 1923-2012 yılları arasında gençlik üzerine yapılan araştırmaların büyük kısmı eğitim, psikoloji ve sosyoloji disiplinlerinde gerçekleştirilmiştir (Yaman, 2010, 2013). Gençlerin dil kullanımlarını kendi içinde sistematik dil pratikler bütünü olarak ele alarak bu kullanımların sözlüksel, edimsel ve söylemsel işlevlerini araştıran dilbilim çalışmaları ise hala alanyazında sayıca azdır. 2020’lerden önce gerçekleştirilmiş ilk çalışmaların büyük çoğunluğu; veri türü, veri toplama ve çözümlene yöntemlerindeki sınırlılıklar nedeniyle, dilbilim paradigmalarının cevap aradığı sorulara ilişkin yalnızca sınırlı saptamalar sunabilmiştir. Son yıllardaki çalışmalar ise, Türkçe gençlik dilini, etkileşimsel dil verisine dayalı daha sistematik yöntemlerle ele alarak, gençlerin dil kullanımlarını güncel dilbilim tartışmaları ekseninde incelemek ve tartışmak için güçlü bir zemin oluşmaya başlamıştır.

Türkçe konuşan gençlerin dil pratiklerini bir araştırma nesnesi olarak inceleyen ilk dilbilim çalışması, Açıkalın’ın (1991) 17-19 yaş arasındaki gençlerin aile üyeleriyle konuştukları dil ile akran grupları arasında konuşurken kullandıkları dil arasındaki farklılıklara dikkat çektiği, her kuşağın farklı dil kullanımlarına ve bu kullanımların işaret ettiği farklı kimlik aidiyetlerine sahip olduğunu savunduğu çalışmasıdır. Katılımcıların profili ve toplanan verinin kapsamı hakkında sınırlı bilgi bulunsa da, bu çalışma dil kullanımı ve toplumsal kimlik arasındaki ilişkiye işaret etmesi ve Türkçe konuşan gençlerin kullandığı dilin dinamik yapısının altını çizmesi açısından dikkat çekicidir.

Alanyazındaki diğer çalışmalar incelendiğinde, bu araştırmaların kapalı uçlu anketler (Canbulat vd., 2017; Uzdu Yıldız, 2021), gözlem (Çokol, 2020; Kırık, 2012) ve yapılandırılmış görüşmeler (Şafak ve Bilginsoy, 2019; Toksöz ve Toksöz, 2024) gibi örneklem temsiliyeti açısından görece sınırlı, yanıt ve gözlemci yanlılığına eğilimli yöntemlerle izledikleri görülmektedir. Bu çalışmalar içinde Kırık (2012), gençlik dilini ölçünlü dilden sapan kullanımlar, eksik ve yanlış dil pratikleri olarak gören kuralcı (*prescriptivist*) bir bakış açısıyla sunmuşken, diğer çalışmalar gençlerin dil kullanımlarına dair gözlemlerden yola çıkarak dildeki değişim ve yeniliklere dikkat çekmeye çalışmıştır.

Gençlik dilinin edimsel ve söylemsel özelliklerini inceleyebilmek için etkileşimsel dil verisinin gerekliliğine dikkat çekmek gerekir. Mevcut alanyazında bu tür veri kullanan ilk Türkçe gençlik dili araştırmaları arasında ise Elyıldırım ve Er (2016) ile Tekdemir Yurttaş’ın

(2012) araştırmaları yer almaktadır. Elyıldırım ve Er (2016), Türkçe konuşan gençlerin gündelik sohbetlerine odaklandıkları çalışmada, kadın konuşucuların kullandıkları sözlüksel öğelerin erkek konuşucuların dil pratiklerine yakınsayan özellikler sergilediğini belirtmiştir. Bununla beraber çalışmada erkek dili olarak tanımlanan dil kullanımlarının kapsamı veya bu sözcüklerin ve/veya yapıların saptanma sürecinden bahsedilmemektedir. Tekdemir Yurttaş'ın (2012) çalışmasında ise akran grubunda kullanılan tekrarlamaların, aile üyeleriyle iletişimde kullanılan tekrarlamalara kıyasla farklı işlevler sergilediği savunulmuş, fakat bağlam farklılıkları tartışma dışında bırakılmıştır.

Dijital mekanların dil kullanımlarını şekillendirmesiyle, gençlerin sosyal medya dil kullanımlarını inceleyen çalışmaların Türkçe alanyazında yer edinmeye başladığını, bu çalışmaların Türkçenin günlük, dijital, etkileşimli bağlamların ortak kesitindeki görünüm ve kullanımlarını incelemeye başladığını görüyoruz. Bu çalışmalar arasında Öztürk Dağabakan'ın (2017) Türkçe konuşan ve Almanca konuşan gençlerin sosyal medyada kullandıkları hitap sözcüklerini karşılaştırdığı çalışması; her iki dilde de yazılı sosyal medya söyleminin ortak özellikleri olarak kısaltmalar, atlamalar, sözcüklere sesli/heceli eklemeler ve sesbilgisel değişiklikleri sıralamakta ve Türkçede olası dil değişimi eğilimlerine dair gözlemler sunmaktadır. Günel Türe'nin (2024) yüksek lisans çalışması Türkçe gençlik dilinin sözvarlığındaki eylemlerin anlamsal değişimlerini bir katılımcı dijital platform olan Ekşi Sözlük verisi üzerinden derlem tabanlı bir yaklaşımla inceleyerek, genç Türkçe konuşucularının kullandığı eylemlerin Güncel Türkçe Sözlük'te var olan anlamlarına yeni anlamlar kazandırarak kullandıklarını saptamıştır. Mısır'ın doktora tezi (2023) ile Mısır ve Işık-Güler'in (2024) çalışması ise, Türk sosyal medya etkileyicilerinin Youtube vloglarını derlem destekli inceleyerek konuşucuların dil repertuarını diller ötesi pratikler (*translanguaging practices*) çerçevesinde tartışmakta, ayrıca sistematik ve şeffaf çözümleme prosedürünü paylaşarak çözümlerinin geçerliliği ve güvenilirliği desteklenmektedir.

Bu bölümde bahse konu olan alanyazındaki tüm bu çalışmalar, Türkiye'de yaşayan ve Türkçe konuşan gençlerin dil pratiklerini incelemiş olup bu makalenin odaklandığı konuşucu grubuyla bir kısım toplumsal kategorilerde ortaklıklar gösteren bir diğer konuşucu grubu olan diasporadaki genç Türkçe konuşurlarının dil pratiklerine ilişkin çalışmalardan da kısaca bahsetmek bu noktada yerinde olacaktır. Bu kapsamdaki çalışmaların Türkçe gençlik dilini daha sistematik ve ampirik bir yaklaşımla ele aldığını ve çözümlerini güncel dilbilim tartışmaları ekseninde sunduklarını belirtmek gerekir. Örneğin, Lytra (2015), İngiliz ve Yunan diasporasında Türkçe konuşan gençlerin ideolojik dil seçimlerine odaklanmış, dil ve ulus-devlet ideolojilerinin gençlerin dil ideolojileri ve kimliklerini nasıl şekillendirdiğini tartışmış; Kallmayer ve Keim (2003) ise Almanya'nın Mannheim kentinde yaşayan bir grup Türk kökenli genç kadının dil karıştırma (*language-mixing*) pratiklerini inceleyerek bu konuşurların kullandıkları dil repertuarının göçmen

gettosuna bir tepki olarak geliştiğini gözlemlemişlerdir. Özcan, Madsen, Keçik ve Jørgensen (2015) ise, Danimarka’da Køge ve Türkiye’de Eskişehir’den sekiz yıllık bir çalışma ile toplanan akran grubu konuşmalarındaki sataşma (*teasing*) pratiklerini inceleyerek, sataşmanın her iki ortamda da bağ kurma ve sosyal bağlar oluşturmaya nasıl katkıda bulunduğunu göstermiştir. Şimsek ve Wiese’nin (2022) göçle beraber Almanya’da kentsel mekanlarda görülen dilsel temas ve çeşitliliği inceleyen kapsamlı çalışmaları ise, miras dili Türkçe olan Almanca genç konuşurların dil pratiklerinin çok etnikli bir kent kültürünün bir göstergesi olduğunu ifade etmektedir. Kentsel ve çok etnikli bir bağlamda bahse konu olan bu dil pratiklerinin, yeni bir Alman kuşağı kimliğini ifade etme işlevini gerçekleştirdiğini belirtmektedir. Tüm bu araştırmalar, Türkiye’de yürütülmüş çalışmalara kıyasla etkileşimsel veriye daha sıklıkla odaklanmaları, veri ve yöntem üçgenlemesine başvurmaları, dil pratiklerinin farklı kimlik talepleri ve müzakereleriyle olan etkileşimine dikkat çekmeleri açısından Türkçe konuşan gençlerin dil pratiklerinin dilbilimsel, toplumsal, politik düzeylerde daha detaylı ve kesişimsel yorumlanabilmesine imkân sağlamaktadır.

4. TÜRKÇE GENÇLİK DİLİNİ DERLEM DESTEKLİ İNCELEMELER

İngilizce, İspanyolca ve Almanca gibi dillerin genç konuşurlarının dil pratiklerine odaklanan çok sayıda kapsamlı dilbilim çalışması olmasına rağmen, çağdaş sözlü Türkçe üzerine yapılan çalışmaların oldukça az ve temsil yeteneği sınırlıdır. Bu noktada derlem dilbiliminin sistematik, güvenilir ve tekrar edilebilir çözümleme yöntemlerine sahip olması, ayrıca dil verisini artzamanlı ve farklı dil kesitleriyle karşılaştırılabilir formatta sunması sebebiyle hem ulusal hem de uluslararası dilbilim çalışmalarında görünmez kalmış Türkçe gençlik dilinin yapısını ve etkileşimsel dinamiklerini belgelemek için güçlü bir araştırma paradigması sunar. Bununla birlikte, Türkçe için oluşturulan ve araştırmacıların erişimine açık derlem çalışmalarına baktığımızda, Türkçe konuşan gençlerin sözlü dil verisine odaklanan bir derlem bulunmadığı gibi, Türkçe gençlik dilini araştırmak için derlem dilbilim araçlarının da kullanılmadığını görmekteyiz. Mevcut derlemler içinde Türkiye Ulusal Derlemi (TUD) (Aksan vd., 2012) ve Sözlü Türkçe Derlemi (STD) (Ruhi vd., 2010a) Sözlü Türkçe verisine sahip olsalar da, her iki derlemde de ağırlıkla yetişkin dili görünümleri yer almakta, genç Türkçe konuşurlarının kendi akranları arasında günlük konuşmalarına ilişkin etkileşimsel veri yer almamaktadır. Bu ihtiyaca cevap vermek amacıyla Türkçe gençlik dili için Türkçe Gençlik Dili Derlemi (*Corpus of Turkish Youth Language*) (Efeoğlu-Özcan, 2022) oluşturulmuş olup, bu bölümde bu derlemin yapısı ve sunduğu olanaklar hakkında bilgi verilecektir.

CoTY, Ekim 2019 ile Ekim 2021 tarihleri arasında 14-18 yaş aralığında anadili Türkçe olan liseli gençlerin kendi akran grupları içinde kendiliğinden gelişen ve doğal sohbetlerini içeren 26 saat 11 dakikalık sözlü etkileşimsel veriden oluşmaktadır. Derlemdeki konuşucular iki veya üç

kişilik gruplarda, yüz yüze veya çevrim içi iletişim araçlarını kullanarak iletişim kurmuş, konuşma konuları yönlendirilmemiş ve kayıt süreleri kısıtlanmamıştır. Derlemde Türkiye'nin 25 şehriden, aralarında simetrik bir ilişki ('arkadaş') bulunan, toplam 123 özgün konuşucu (62 kadın ve 61 erkek) yer almaktadır. Derlem verisi konuşucular tarafından toplanmış, etkileşim sırasında araştırmacının veya belirtilen yaş aralığı dışında bir konuşucunun ortamda bulunmasının önüne geçilerek etkileşimin özgünlüğü korunmaya çalışılmış, bu açıdan alanyazındaki mevcut birçok gençlik dili derlemine kıyasla (örn. COLT) gençlik dilini daha yüksek temsil edebilen bir veri sunulmuştur. Konuşmalar hem iç mekan (örn. oturma odası, yatak odası, mutfak) hem de dış mekanları kapsayan (örn. sokak, park, evin arka bahçesi) gayri resmi ortamlarla sınırlıdır. Sözlü verinin çevriyazıya aktarılması ve açıklanması, derlemin üst verisinin işlenmesi, sesin zaman hizalaması, ve derlem sorgusu, açık kaynak derlem programı EXMARaLDA (*Extensible Markup Language for Discourse Annotation*) (Schmidt ve Wörner, 2014) ile sağlanmış, çevriyazı yönergesi için HIAT (Rehbein vd., 2004) ve STD (Ruhi, vd., 2010b) çevriyazı rehberleri bu derlemin verisine uyumlanarak kapsamları genişletilmiştir. Derlemin ilk sürümünde (2022) 168748 örnekçe (*token*) ve 24736 çeşit (*type*) bulunmaktadır.

Sözlü Türkçe gençlik dilini temsil eden bir derlem oluşturmak, birbirini tamamlayan iki amaca hizmet etmektedir. Birinci amaç, genç Türkçe konuşurlarının dilsel pratiklerini incelemek için sürdürülebilir bir araç -bir derlem- oluşturmak, ikinci amaç ise bu aracı kullanarak bu konuşurlar arasındaki sözlü etkileşimin öne çıkan özelliklerini farklı dil kesitleriyle (örn. yetişkin konuşucuların kullandığı sözlü Türkçe, yazılı Türkçe) dillerle ve dil kullanımlarıyla (örn. İngilizce gençlik dili, miras dili Türkçe olan genç konuşucuların dil pratikleri) karşılaştırarak inceleyebilmektir.

Derlem destekli bir yaklaşımın benimsenmesi ile CoTY'nin temsil ettiği Türkçe gençlik dilinin öne çıkan özelliklerini istatistiksel olarak anlamlı sonuçlara dayandırarak tespit edebilmekteyiz. Örneğin, referans derlem olarak STD'yi temel alarak yapılan anahtar sözcük çözümlemesi (*keyword analysis*) ile Türkçe gençlik dilinde yetişkin dil verisi ile karşılaştırıldığında tipik olarak nitelendirebileceğimiz olumlu anahtar sözcükler saptanmış ve bu anahtar sözcüklerin iki ana kümede kümelendiği görülmüştür. İlk kümede, günlük yaşam ve eğitim ile ilgili kavramları karşılayan sözcükler yer alırken, ikinci kümede işlev sözcükleri yer almaktadır. Her bir küme, gençlik dilinin farklı boyutlarına ilişkin gözlemler sunmaktadır. Örneğin ilk kümedeki anahtar sözcükler, gençler arasındaki etkileşimde ortaya çıkan ana konuşma konularına işaret etmektedir ve bu sonuçlar, derlemdeki ana konuşma konularının tespiti için geriye dönük açıklama aşamasının sonucuyla aynı doğrultudadır. Bu kapsamda, CoTY'de 11 ana başlık altında kümelenmiş toplam 47 alt konuşma konusu tespit edilmiştir. Derlemdeki genç konuşucular, takip ettikleri ana akım veya dijital içerikler, okul ödevleri ve yükümlülükleri, günlük sorumluluk

ve rutinleri gibi günlük konuların yanı sıra romantik ilişkiler, siyaset, aile ilişkileri ve sorunları, ruh sağlığı ve iyi olma hali, cinsellik gibi özel ve hassas konuları da içeren geniş bir yelpazedeki konulardan bahsetmektedirler. En sık konuşulan konular, 'eğlence' ana konusu (%23) etrafında kümelenmektedir. Bu konunun altında, konuşucuların seyrettikleri diziler, filmler ve diğer programlar; takip ettikleri sosyal medya hesapları, programları, figürleri; okudukları kitaplar ve beğendikleri yazarlar; dinledikleri sanatçılar ve müzik tarzları yer almaktadır. En sık bahsedilen ikinci ana konu, genç konuşucuların etkileşimsel belirteçleri de sıklıkla kullanarak akranlarıyla bağ kurmalarını sağlayan 'sosyal ve duygusal bağlar' konu başlığıdır (%20). Bu konu kümesi altında ise konuşucular, duygusal bağ kurdukları arkadaşları, öğretmenleri, aileleri gibi yakın çevrelerindeki kişiler hakkında olduğu kadar hayranlık duydukları fakat tanımadıkları farklı platformlarda üne sahip kişiler hakkında da konuşmaktadır. Üçüncü en büyük konu kümesi ise eğitimidir (%17) ve bu konu başlığı altında ağırlıklı olarak konuşmacıların eğitim sisteminde karşılaştıkları sorunlar, çalışma rutinleri, akademik hedef ve hayalleri yer almaktadır. Bu ana konuların varlığı ve en büyük işlevi, konuşuculara ortak bir kavramsal alan ile dilsel ve semiyotik kaynaklar repertuarı sağlamaktır. Stenström'ün (2014), COLT verisinde İngilizce gençlik dilinde cinsiyet değişkenine bağlı konuşma konuları saptanmışken (örn., erkeklerin bilgisayarlar hakkında, kızların ise dış görünüşleri hakkında konuşması) CoTY kapsamındaki Türkçe gençlik dili verisinde böyle bir durum söz konusu değildir. Derlemde tespit edilen 47 alt konu hakkında cinsiyete dayalı bir ayırım bulunmamaktadır.

İkinci kümedeki anahtar sözcükleri ise hem söylemsel hem de ilgileşimsel işlevleri tartışmamıza imkan veren ve Ruhi (2013) tarafından Roulet'in (1980) çalışmaları temel alınarak geliştirilen etkileşim belirleyicisi (*interactional marker*) etiketi altında ele alabiliriz. Türkçe sözlü etkileşimini özellikle derlem dilbilimi perspektifinden incelemek için oldukça işlevsel bir kavram olan etkileşimsel belirleyiciler (bknz. Adıgüzel, 2015; Altıparmak, 2022; Başaran, 2013; Bal-Gezegin, 2013; Demirçivi ve Işık-Güler, 2023; Erdoğan, 2013; Özcan ve Aksan, 2017), Türkçe gençlik dilinin de öne çıkan dilsel yapı taşları arasında kendini göstermiştir. Bu kapsamda Türkçe gençlik dilinin tipik etkileşim belirleyicilerinin işlevleri eşdizim çözümlemesi (*concordance analysis*) ile saptanmış ve bu sözcükler (i) yansıma belirteçleri, (ii) hitap sözcükleri, (iii) belirsizlik ifadeleri ve (iv) pekiştiriciler olmak üzere dört başlık altında toplanarak her bir başlık altındaki belirleyici türleri, bu türlerin sıklık dağılımları, en tipik veya sık gözlemlenen belirleyicilerin edimsel ve ilgileşimsel işlevleri belirlenmiştir. Örneğin, derlemde en sık rastlanan ikinci sözcüksel yansıma belirteci 'aynen' (AF=329, RF= 1949,65) sözcüğü; O'Keeffe ve Adolphs'un (2008) yansıma belirteçlerinin işlevlerini derlem temelli çalışmalarda tespit etmek için ürettiği analitik çerçeveye incelendiğinde, bu belirtecin Türkçe gençlik dilinde en yüksek sıklıkla söylemin akışını sürdürmek ve mevcut konuşmacıyı konuşmaya devam etmeye teşvik etmek için bir devam

ettirici (*continuer*) (%47) olarak kullanıldığını göstermiştir. İkinci en sık görülen işlev, alanyazın tarafından anlaşma(sızlık) ve konu değişimini işaret eden yakınsama (*convergence*) (%25) işlevi olarak görülmüştür. Bunlara ek olarak dinleyicilerin muhatapları tarafından iletilen mesajlara duygusal bağlılık (*engagement*) göstermelerini sağlamak (%15) ve muhatabın daha önceki bir içerik veya mesaj açıklamasını anladığını teyit etmek (*information receipt*) (%13) de aynen sözcüğünün işlevleri arasındadır. Aynen sözcüğünün derlem görünümü, 2008-2013 dönemini kapsayan yetişkin konuşucuların sözlü Türkçe verisini sağlayan Sözlü Türkçe Derlemi (STD) ve çağdaş Türkçenin genel bir derlemi olan (%98 yazılı ve %2 sözlü) Türkçe Ulusal Derlemi (TUD)'dir. STD ve TUD verileri ile de karşılaştırıldığında, bu belirteci CoTY'de daha sık gözlemlediğimizi (göreceli frekanslar CoTY'de $RF=1949,65$, STD'de $RF=195,53$ ve TUD'da $RF=66,83$ 'tür), dolayısıyla bu belirtecin günümüz sözlü gençlik dilinde belirgin bir sözcük, fakat daha önemlisi konuşma Türkçesinde birden fazla edimsel işlev sergileyebilen çok katmanlı bir belirteç olarak varlığını sürdürdüğünü göstermiş ve kanıtlamıştır. Bu doğrultuda, Türkçe gençlik dilini incelerken derlem temelli ve artzamanlı bir yaklaşımın benimsenmesi, hem çağdaş Türkçede gözlemlenen eğilimlerin kanıta dayalı bir şekilde incelenebilmesini, hem de tespit edilen bu dil kullanımlarının hangi konuşucular tarafından, hangi bağlamlarda ve ne işlevlerde kullanıldığını da anlayabilmemize katkı sağlayacaktır.

Gençlik dilinin derlem destekli araştırılması; ölçünlü dilde tabu olarak damgalanan bazı sözcük ve ifade kalıplarının günlük dilde yoğun bir şekilde kullanıldığını ortaya koyduğu gibi; küfür ve argo kullanımının gençlik dilinde aşağılama işlevinden ziyade, bağlama bağlı olarak inşa edilen farklı kimlik taleplerini ve grup aidiyetlerinin dinamik ve edimsel yönlerini yansıttığını göstermiştir.

Türkçenin standart dilbilgisinde küfür sözcükleri pekiştireç olarak yer almazken (Banguoğlu, 2011; Göksel ve Keslake, 2005; Korkmaz, 2003; Lewis, 2000; Üstüner, 2003), özellikle sözlü dil verisini irdeleyen dilbilim çalışmaları bu sözcüklerin sahip olduğu ifade gücünün altını çizmekte olup, bu ifadelerin söylem içinde pekiştireç olarak kullanımları da İngilizce ve İspanyolca gençlik iletişimde gözlemlendiği şekilde Türkçe gençlik dili için de geçerlidir (Drummond, 2020; Palacios ve Núñez, 2012; Stenström, vd., 2002). CoTY verisinde genç Türkçe konuşurlarının, mesajlarını muhataplarına daha vurgulu ve daha duygusal bir şekilde iletmek için küfür ifadeleri kullandıklarını görüyoruz (Efeoğlu-Özcan, 2022). Gençlik diline dair güncel derlem dilbilim çalışmaları, 1990'lardan 2010'lara geldiğinde İngilizcedeki küfür ifadelerinin tabu gücünün gittikçe azaldığını ve artık gençler arasında küfür sözcüklerinin deyimsel ve empati ifade etme işlevlerinin daha baskın görüldüğünü işaret etmektedir (Love ve Stenström, 2023). Bu sözlüksüzleştirme (*delexicalization*) sürecinin Türkçe gençlik dilinde de gerçekleşip gerçekleşmediğinin incelenebilmesi için uzun vadeli ve artzamanlı derlem verisine ihtiyaç olacaktır.

Derlem araçlarının sağladığı bir diğer imkân, derlem verisinin yıllar içinde sistematik bir şekilde genişletilmesiyle ve bir monitör derlem oluşturulması ile dilde yeni olarak sınıflandırılabilir kullanımların, dolayısıyla da dil değişiminin izlenebilecek olmasıdır. CoTY ile günümüz sözlü Türkçesinde genç konuşucular arasında kullanılan fakat elimizde geçmiş yıllara ait Türkçe derlem verilerinde yer almayan bazı belirteçlerin saptanmasıyla, dildeki değişimin işaretçilerine ilişkin ön bulgular ve ileri araştırma yönlendirmeleri sunulmaktadır. Örneğin, CoTY’de ikinci en sık görülen düşürücü (*down-toner*) olan ‘bir tık’ ($AF=26$, $RF=154.08$) pekiştirecine odaklanılarak zaman içinde sözlüksel öğelerin özgün anlamlarını kısmen ya da tamamen kaybederek pekiştireçlere dönüşüm sürecine (Partington, 1993; Tagliamonte ve Roberts, 2005) ilişkin kanıt aranmıştır. Bu çözümleme için, ‘bir tık’ın Türkçe gençlik dili, genel konuşma Türkçesi (STD ve TUD sözlü alt derlemi) ve genel yazılı Türkçe (TUD) derlemlerindeki oluşumları ve edimsel kullanımları artzamanlı bir yaklaşımla incelenmiştir. Bir örnekçe olarak ‘tık’ STD’de mevcut olmasına rağmen ($AF=12$, $RF=57.50$), ‘bir tık’ STD verilerinde mevcut değildir. STD’de bu örnekçe, ‘hızlı’ ya da ‘yok’ anlamlarını iletmek için kullanılmıştır. Tamamlayıcı bir veri kaynağı olarak, TUD sözlü alt derlemi ise, tık’ın ($AF=35$, $RF=34.52$) STD’deki ile aynı anlamları sergilediğini, ancak sözlü alt derleminde hiçbir sonuç vermediğini göstermiştir. Yazılı TUD sorgusu ise, tıpkı CoTY’de olduğu gibi pekiştireç olarak kullanılan bir tık kullanımlarını ortaya çıkarmıştır. Bu kullanımlar az sayıdadır ($n=4$) ve 2012 ile 2013 yıllarında yayınlanan ve Türkçenin resmi olmayan konuşma dilini yansıtan blog yazılarından gelen verilere aittir. Bulgular, tık’ın son on yılda sözlükselleşmeye uğrayarak pekiştireç bir tık’a dönüşmüş olabileceği savına dikkat çekmektedir. Türkçede genç konuşurlar tarafından sıklıkla kullanılan ‘bir tık’ın pekiştireç işlevinin geçmişi dijital mekanlardaki genç yetişkinlerin dilsel pratiklerinin derlem araçları ile izini sürebildiğimiz 2012 yılına kadar gitmektedir. Verilerin kapsamı sınırlı olsa dahi bu gözlem, dil değişimi sürecini araştırmak için derlem yöntemlerini kullanmanın olanaklarını ortaya koymuştur.

5. TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Gençler, günümüzde birden fazla toplumsal etikete sahip olan ve bu etiketler arasında geçiş yaparken dil pratikleri ve repertuarlarını da aynı esneklikle iletişim amaçlarına göre şekillendirebilen, Türkiye’de nüfus içinde en yüksek orana sahip olan ve dolayısıyla ait olduğumuz dil topluluğunu yönlendirici güce sahip olan bir konuşur kümesidir. Dil pratiklerini dilbilimsel açıdan farklı toplumsal ve durumsal bağlamlar arasındaki karşılıklı ilişki içinde inceleyen çalışmalar; sözlü söylemin hızlı değişen doğasına, gömülü edimsel işlevlere ve parçalı yapısına dikkat çekmektedir (Cutting, 2011). Bu doğrultuda, gençlik dili ve bilhassa gençlik dilinin sözlü dil

pratiklerini belgelendirmek ve tartışmak için derlem dilbilim ve araçlarının kullanılması, özellikle son yıllarda dilbilimsel araştırmalarda titizlik ve sistematikliğin sağlanmasına ilişkin tartışmalara (Berez-Kroeker vd., 2017; Greckhamer ve Çilesiz, 2014; McEnery ve Brookes, 2024) bir cevap niteliği taşımaktadır.

Açık bilim girişiminin yükselişi, bu çalışmanın başında da bahsedildiği gibi, dil çalışmalarının geleceği için umut verici bir yol haritası sunmaktadır. Bilimsel bilginin erişilebilir, titiz, tekrarlanabilir, çoğaltılabilir, birikimli, kapsayıcı olması gerekliliği dilbilim araştırmaları içinde hayatidir. Derlem dilbilimi, bu çağrıya bir cevap olarak, veri toplama için nispeten daha az müdahaleci bir yöntem, çok katmanlı dilbilimsel sorgular yürütmek için sürdürülebilir bir araç ve bir dilin sistematik olarak sorgulanması için güvenilir ve tekrar edilebilir bir yöntem sunmaktadır. Günümüze dek Türkçe gençlik dili üzerine yapılmış dilbilim çalışmalarının kapsamı ve yöntemleri göz önüne alındığında, dil verisi kanıtına dayalı saptamaların sınırlı olduğu ve daha ziyade kuralcı bir bakış açısının baskın olduğu tartışmalar görüyoruz. İşte tam bu sebeple de, açık bilim uygulamalarının önceliklendirilmesi ve artırılması yoluyla Türkçe gençlik dilinin tutarlı, sürdürülebilir, hesap verebilir yöntemlerle araştırılmasına ihtiyaç vardır.

Mevcut gençlik dili alanyazınında İngilizce dili üzerine yapılan araştırmaların baskınlığı devam etmektedir. Bu nedenle, bugüne kadar birçok araştırmacı, gençlerin dilsel pratiklerine ilişkin yürütülen çalışmalarda diller arası karşılaştırmaların eksikliği ve bu tür araştırmalara duyulan ihtiyacın altını çizmiştir. Bu anlamda, gençlik dili çalışmalarında derlem yaklaşımının benimsenmesi bu çağrılara da cevap niteliğindedir. Derlem dilbilimsel çalışmalar bir hedef dilin eşzamanlı ve artzamanlı çözümlemelerine de olanak tanımakta ve bir dilin farklı kayıtlarının veya zaman dilimlerinin derlemlerinin kullanılması, bir dildeki dilsel çeşitliliğin ve yenilik örneklerinin izini sürmek için sağlam kanıtlar sağlamaktadır. Gençlik dilini çoğunluk dilinden iraksayan ve hiyerarşik olarak aşağıda konumlayan sistemsiz dil pratikleri bütünü olarak görme tutumunun varlığı, büyük ölçüde gençlik dili konuşurlarının doğal etkileşiminin tutarlı çözümleme yöntemleriyle ele alınmamış olmasından ve toplumsal alanda süregelen damgalayıcı ve normatif ideolojilerin gençlerin dil pratiklerine ilişkin algıları düzenleyici güçte olmasından kaynaklanmıştır. Halbuki gençlik dili, bize dil değişiminin geçmişine yönelik kestirimlerde ve geleceğine yönelik de kanıt temelli çıkarımlarda bulunmamıza imkan tanır. Dil değişimini saptamamızı mümkün kılmadığı durumlarda bile, belirli bir yaş grubunda daha sık veya o yaş grubuna özgü dil örüntülerinin varlığı veya çoğunluk diliyle karşılaştırıldığında bazı kullanımların yokluğu, bahse konu dil topluluğundaki direnç gösterilen örüntülerin, ayrışmaların (*divergence*) saptanması, dil kullanımlarının o dil topluluğundaki sosyal, kültürel, etnik, politik değişkenlerle olan ilişkisini irdelemek için kıymetli bir bakış açısı sunmaktadır.

Gençlik dili, dilbilim çalışmaları için hayli zengin bir veri sunsa da, 18 yaş altı katılımcılara ulaşmanın zorlukları, konuşmacıların kişisel ve özel alanında doğal olarak gerçekleşen konuşma verilerinin hassaslığı, verilerin sistematik dokümantasyonu ve çözümlemesi için kullanılan metodolojilerin azlığı, bugüne kadar Türk dilbilimi alanında gençlik dilinin görünmez kalmasına neden olmuştur. Türkçenin ilk gençlik dili derlemi olan CoTY'nin oluşturulması ile, Türkiye'de derlem dilbilimi ve derlem metodolojisi alanında artan çalışmalara da katkıda bulunmak amaçlanmış, veri toplama araç ve prosedürlerini diğer araştırmacılar için erişilebilir hale getirerek gelecek çalışmalar ve araştırmacılar için bir yol haritası sunulmuştur. Derlem verisindeki kişisel ve hassas bilgilerin anonimleştirme süreci tamamlandıktan sonra ise derlem verisinin araştırmacıların kullanımına açılması ile de Türkçe gençlik diline dair bilimsel verinin artması için zemin oluşturulması planlanmaktadır.

ETİK BEYAN

Bu makalenin yazarı, çalışmalarında kullandıkları materyal ve yöntemlerin etik kurul izni gerektirmediğini beyan etmektedir.

KAYNAKLAR

- Aarsæther, F., Marzo, S., Nistov, I., & Ceuleers, E. (2015). Indexing locality: contemporary urban vernaculars in Belgium and Norway. J. Nortier & B. A. Svendsen (Yay. haz.), *Language, Youth and Identity in the 21st Century: Linguistic Practices across Urban Spaces* içinde (ss. 249-270), Cambridge University Press.
- Abele-Brehm, A. E., Gollwitzer, M., Steinberg, U., & Schönbrodt, F. D. (2019). Attitudes Toward Open Science and Public Data Sharing: A Survey Among Members of the German Psychological Society. *Social Psychology, 50*(4), 252–60.
- Açıkalin, I. (1991). Türk gençlerinin yaşlıları arasında kullandıkları konuşma biçimleri. *Dilbilim Araştırmaları Dergisi, 2*, 75–78.
- Adıgüzel, M. F. (2015). Semantic and pragmatic analysis of the Turkish discourse particle *hele*: A corpus-driven study in lexical profiling. *Mersin Üniversitesi Dil ve Edebiyat Dergisi, 12*(1), 63-92.
- Aksan, Y., Aksan, M., Koltuksuz, A., Sezer, T., Mersinli, Ü., Demirhan, U. U., Yilmazer, H., Atasoy, G., Öz, S., Yıldız, İ., Kurtoğlu, Ö. (2012). "Construction of the Turkish National Corpus (TNC)". Proceedings of the Eighth International Conference on Language Resources and Evaluation (LREC'12). Istanbul, Türkiye: European Language Resources Association (ELRA), (ss. 3223–3227). http://www.lrec-conf.org/proceedings/lrec2012/pdf/991_Paper.pdf.

- Altıparmak, A. (2022) An analysis of Turkish interactional discourse markers ‘ŞEY’, ‘YANI’, and ‘İŞTE’. *Journal of Psycholinguistic Research*, 51, 729–762.
- Androutsopoulos, J. (2015). Negotiating authenticities in mediatized times, *Discourse, Context & Media*, 8, 74–77.
- Ataman, E., Çağlar, O. C., & Kırkıcı, B. (2021). Dilbilim Araştırmalarında Açık Bilim. *Dilbilim Araştırmaları Dergisi*, 32(2), 149-175.
- Aytaç Demirçivi, K., & Işık Güler, H. (2023). ‘Tiny but Mighty’ Conversational Elements: Explicating Non-lexical Backchannels in Spoken Turkish. *Dilbilim Araştırmaları Dergisi*, 34(2), 217-254.
- Bal-Gezegin, B. (2013). How do we say no in Turkish? A corpus-based analysis of hayır and cık in Turkish. *Mersin University Journal of Linguistics and Literature*, 10(2), 53-73.
- Banguoğlu, T. (2011). *Türkçenin grameri*. Türk Dil Kurumu.
- Başaran, B. (2013). Laughter as a face management device in Turkish: Evidence from Turkish Spoken Corpus. *Dil ve Edebiyat Dergisi*, 10(2), 75-100.
- Berez-Kroeker, A. L., Gawne, L., Kelly, B. F., & Heston, T. (2017). A survey of current reproducibility practices in linguistics journals, 2003–2012. <https://sites.google.com/a/hawaii.edu/data-citation/survey>.
- Bodén, P. (2004). A New Variety of Swedish? S. Cassidy, F. Cox, R. Mannell ve S. Palethorpe (Yay. haz.), *Proceedings of the Tenth Australian International Conference on Speech Science and Technology* içinde (ss. 475-480). Sydney: Macquarie University.
- Bodén, P. (2010). Pronunciation in Swedish multiethnolect. P. Quist & B. A. Svendsen (Yay. haz.), *Multilingual Urban Practices in Urban Scandinavia* içinde (ss. 65-78), Multilingual Matters.
- Canbulat, M., Güven, Ö., & Çağlar, M. Ç. (2017). Youth language variation according to the levels of education. *International Journal of Language Academy*, 5(9), 31–38.
- Cheshire, J. (1982). Linguistic variation and social function. S. Romaine (Yay. haz.), *Sociolinguistic variation in speech communities* içinde (ss. 153-166). Edward Arnold.
- Cheshire, J., Kerswill, P., Fox, S., & Torgersen, E. (2011). Contact, the feature pool and the speech community: The emergence of Multicultural London English. *Journal of Sociolinguistics*, 15(2), 151-96.
- Cheshire, J., Nortier, J., & Adger, D. (2015) Emerging multiethnolects in Europe. Occasional Papers *Advancing Linguistics*, 33, 1–27.

- Clyne, M. (2000). Lingua franca and ethnolects in Europe and beyond. *Sociolinguistica*, 14, 83–89.
- Cutting, J. (2011). Spoken discourse, K. Hyland & B. Paltridge (Yay. haz.), *Bloomsbury companion to discourse analysis* içinde (ss.155-170). Bloomsbury.
- Çokol, E. (2020). The language of Generation Z in the axis of generation conflicts. *International Journal of Languages' Education and Teaching*, (8)2, 404-419.
- Deppermann, A. (2007). Playing with the voice of the other: Stylised Kanaksprak in conversation among German adolescents. P. Auer (Yay. haz.), *Style and Social Identities. Alternative Approaches to Linguistic Heterogeneity* içinde (ss. 325-360), Walter de Gruyter.
- Dimmendaal, G. J. (2011). *Historical linguistics and the comparative study of African languages*. John Benjamins.
- Doran, M. (2007). Alternating French, alternative identities: situating language in la banlieu. *Contemporary French and Francophone Studies*, 11, 497-508.
- Doran, M. (2010). The Value of Verlan: Understanding Street Language in the French Suburbs. Paper presented at Sociolinguistics Symposium 18, 3-5 September 2010, Southampton.
- Dovchin, S., Pennycook, A., & Sultana, S. (2018). *Popular culture, voice and linguistic diversity: Young adults on- and offline*. Palgrave Macmillan.
- Drange, E.-M. (2002). Teenage slang in Norway. L. E. Breivik & A. Hasselgren (Yay. haz.), *From the COLT's mouth ...and others': Language corpora studies in honour of Anna-Brita Stenström* içinde (ss. 71-80). Brill.
- Drange, E. M. (2009). Anglicisms in the informal speech of Norwegian and Chilean adolescents. A. B. Stenström, & A. M. Jørgensen (Yay. haz.), *Youngspeak in a multilingual perspective* içinde (ss. 161-75). John Benjamins.
- Drummond, R. (2016). (Mis)interpreting urban youth language: white kids sounding black? *Journal of Youth Studies*, 20(5), 640–660.
- Drummond, R. (2018). Maybe it's a grime [t]ing. TH-stopping in urban British youth. *Language in Society*, 47(2), 171-96.
- Eckert, P. (1988). Adolescent social structure and the spread of linguistic change. *Language in Society*, 17(2), 183-207.
- Eckert, P. (2000). *Language variation and social practice*. Blackwell.
- Efeoğlu-Özcan, E. (2022). The corpus of Turkish Youth Language (CoTY): The compilation and interactional dynamics of a spoken corpus [Yayınlanmamış doktora tezi]. Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Ankara, Türkiye.

- Elyıldırım, S., & Er, S. (2016). Masculine features in the speech of Turkish female teenagers. *Border Crossing*, 6(2), 354-62.
- Erdoğan, Y. (2013). "Interactional functions of "şey" in Turkish: Evidence from Spoken Turkish Corpus (STC)", *Dil ve Edebiyat Dergisi*, 10(2), 33-52.
- Fecher, B., & Friesike, S. (2014). Open science: One term, five schools of thought. In S. Bartling & S. Friesike (Eds.), *Opening science: The evolving guide on how the internet is changing research, collaboration and scholarly publishing* (ss. 17–47). Springer Open.
- Göksel, A., & Kerslake, C. (2005). *Turkish: A comprehensive grammar*. Routledge.
- Greckhamer, T., & Çilesiz, S. (2014). Rigor, transparency, evidence, and representation in discourse analysis: Challenges and recommendations. *International Journal of Qualitative Methods*, 422–43.
- Günel Türe, B. (2024). Türkçedeki eylemlerin anlamsal değişimlerinin sıklık temelli incelenmesi: Gençlik dilinden bir kesit. [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Ankara Üniversitesi, Ankara, Türkiye.
- Harissi, M., Otsuji, E., Pennycook, A. (2012). The performative fixing and unfixing of subjectivities, *Applied Linguistics*, (33)5, 524–543.
- Ilbury, C. (2020). *Beyond the offline: Social media and the social meaning of variation in East London* [Unpublished doctoral dissertation]. Queen Mary University of London.
- Ilbury, C. (2022). Discourses of social media amongst youth: An ethnographic perspective. *Discourse, Context, and Media*, 48.
- Jørgensen, A. M. (2008). A matter of politeness? A contrastive study of phatic talk in teenage conversation. *Special Issue of Pragmatics*, 18(4), 635–657.
- Jørgensen, A. M. (2010). *Love Ya Hate Ya: The sociolinguistic study of youth language and youth identities*. Cambridge Scholars Publishing.
- Jørgensen, A. M. (2013). Spanish teenage language and the COLAm-corpus. *Bergen Language and Linguistics Studies*, 3(1), 151-66.
- Kallmeyer, W., & Keim, I. (2003). Linguistic variation and the construction of social identity in a German-Turkish setting: a case study of an immigrant youth group in Mannheim, Germany. In J. Androutsopoulos and A. Georgakopoulou (eds.), *Discourse Constructions of Youth Identities*. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins. 29–46.
- Kaşgarî, M. (1073). *Divan-i Lugatî't-Türk*.
- Kathawalla, U. K., Silverstein, P., & Syed, M. (2021). Easing Into Open Science: A Guide for Graduate Students and Their Advisors. *Psychology*, 7(1), 18684.

- Keim, I. (2008). Linguistic Variation, Style of Communication, and Social Identity: Case Study of a Migrant Youth Group in Mannheim, Germany. J. N. Jørgensen & V. Lytra (Yay. haz.), *Multilingualism and Identities across Contexts* içinde (178-226). Copenhagen Studies on Bilingualism.
- Kırık, A. M. (2012). Sosyal medyada gençlerin dili kullanımı ve yozlaşma problemi. *Proceedings of the International Symposium on Language and Communication: Research Trends and Challenges* içinde (ss. 1017-1030). İzmir Üniversitesi, Türkiye.
- Korkmaz, Z. (2003). *Türkiye Türkçesinin Grameri*. TDK Yayınları.
- Kotsinas, U. B. (1998). Immigrant children's Swedish: A new variety? *Journal of Multilingual and Multicultural Development*, 9, 129-140.
- Labov, W. (1966). Social stratification of English in New York City. *Center for Applied Linguistics*.
- Labov, W. (1972). *Sociolinguistic patterns*. University of Pennsylvania Press.
- Labov, W. (1974). Language change as a form of communication. A. Silverstein (Yay. haz.), *Human communication* içinde (ss. 221-256). Erlbaum.
- Lewis, G. L. (2000). *Turkish Grammar*. Oxford University Press.
- Love, R., & Stenström, A-B. (2023). Corpus-pragmatic perspectives on the contemporary weakening of fuck: The case of teenage British English conversation. *Journal of Pragmatics*, 216, 167-181.
- Lytra, V. (2015). Language practices and language ideologies among Turkish-speaking young people in Athens and London. In J. Nortier ve B. A. Svendsen (Yay. haz.), *Language, youth and identity in the 21st century* içinde, (ss. 183–204). Cambridge University Press.
- Madsen, L. M. (2008). Fighters and outsiders. Linguistic practices, social identities and social relationships among urban youth in a martial arts club. [Yayınlanmamış doktora tezi] University of Copenhagen.
- Madsen, L. M. (2015). *Fighters, girls and other identities: Sociolinguistics in a martial arts club*, Multilingual Matters.
- Marzo, S., & Ceuleers, E. (2011). The use of Citétaal among adolescents in Limburg. The role of space appropriation in language variation and change. *Journal of Multilingual and Multicultural Development*, 32, 451–460.
- McEnergy, T. (2005/2012). *Corpus Linguistics*. Oxford Handbooks Online. Oxford.
- McEnergy, T., & Brookes, G. (2024). Corpus linguistics and the social sciences. *Corpus Linguistics and Linguistic Theory*.

- Mısır, H. (2023). Vlog as a Multimodal Translanguaging Space: Insights From A Turkish Social Media Influencer Corpus (SMIC) [Yayınlanmamış Doktora Tezi]. Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Ankara, Türkiye.
- Mısır, H., & Işık-Güler, H. (2024). Translanguaging dynamics in the digital landscape: insights from a social media corpus. *Language Awareness*,
- Moore, E. (2004). Sociolinguistic style: A multidimensional resource for shared identity creation. *Canadian Journal of Linguistics*, 49, 375–396.
- Nassenstein, N. (2022). Democratic Republic of the Congo - Lingala ya Bayankee/Yanké. P. Kerswill, & H. Wiese (Yay. haz.), *Urban Contact Dialects and Language Change, Insights from the Global North and South* içinde (ss. 28-46). Routledge.
- Neyzi, L. (2001). Object or Subject? The Paradox of « Youth » in Turkey. *Autrepart*, 18, 101-117.
- Nortier, J. (2001). *Murks en Straattaal*. Promotheus.
- Nortier, J. (2016). Characterizing urban youth speech styles in Utrecht and on the Internet. *Journal of Language Contact*, 9(1), 159–181.
- Nortier, J., & Dorleijn, M. (2008). A Moroccan accent in Dutch: A sociocultural style restricted to the Moroccan community? *International Journal of Bilingualism*, 12, 125-142.
- Núñez-Pertejo, P., & Palacios-Martínez, I. (2018). Intensifiers in MLE: New trends and developments. *Nordic Journal of English Studies*, 17(2), 116-55.
- O’Keeffe, A., & Adolphs, S. (2008). Response tokens in British and Irish discourse: Corpus, context and variational pragmatics. K. P. Schneider & A. Barron (Yay. haz.), *Variational Pragmatics* içinde (ss. 69–98). John Benjamins.
- Özcan F. H., Madsen, L. M., Keçik, İ., Jørgensen, J. N. (2015). Verbal teasing among young people in Køge and Eskişehir. J. Nortier, & B.A. Svendsen (Yay. haz.), *Language, Youth and Identity in the 21st Century: Linguistic Practices across Urban Spaces* içinde (ss. 231-246). Cambridge University Press.
- Özcan, G., & Aksan, Y. (2017). Sözlü Türkçede evet’in görünüşleri: Sözlü Türkçe Derlemi’nden bulgular. *Dil ve Edebiyat Dergisi*, 14(2), 15-35.
- Öztürk Dağabakan, F. (2017). Youth language in Turkish and German social media. *International Journal of Language Academy*, (5)4, 113-127.
- Palacios Martínez, I. M. (2011). The language of British teenagers. A preliminary study of its main grammatical features. *Atlantis*, 33(1), 105-126.
- Palacios Martínez, I. M., & Núñez Pertejo, P. (2012). He’s absolutely massive. It’s a super day.

- Madonna, she is a wicked singer. Youth language and intensification: A corpus-based study. *Text & Talk*, 32(6), 773–96.
- Partington, A. (1993). Corpus Evidence of language change: The case of intensifiers. M. Baker, G. Francis, & A. Tognini-Bonelli (Yay. haz.), *Text and Technology. In honour of John Sinclair* içinde (ss. 177-92). John Benjamins.
- Quist, P. (2008). Sociolinguistic approaches to multiethnolect: Language variety and stylistic practice. *International Journal of Bilingualism*, 12 (1–2). 43–61.
- Quist, P., & Møller, J. (2003). Research on youth language in Denmark. *International Journal of the Sociology of Language*, 159, 45-55.
- Rampton, B. (2015). Contemporary urban vernaculars. J. Nortier, & B. A. Svendsen (Yay. haz.), *Language, youth and identity in the 21st century. Linguistic practices across urban spaces* içinde (ss. 25–44). Cambridge University Press.
- Rehbein, I., Schalowski, S., & Wiese, H. (2014). The KiezDeutsch Korpus (KiDKo) Release 1.0. *In Proceedings of the 9th International Conference on Language Resources and Evaluation* (pp. 367-375). European Language Resources Association.
- Rehbein, J., Schmidt, T., Meyer, B., Watzke, F., & Herkenrath, A. (2004). *Handbuch für das computergestützte Transkribieren nach HIAT. In Arbeiten zur Mehrsprachigkeit, Folge B* (s. 56).
- Roels, L., & Enghels, R. (2020). Age-based variation and patterns of recent language change: A case-study of morphological and lexical intensifiers in Spanish. *Journal of Pragmatics*, 170, 125-38.
- Roels, L., De Latte, F., & Enghels, R. (2021). Monitoring 21st-Century real-time language change in Spanish youth speech. *Languages*, 6(4), 162.
- Roulet, E. (1980). Interactional markers in dialogue. *Applied Linguistics*, 1(3), 224-33.
- Ruhi, Ş. (2013). Interactional markers in Turkish: A corpus based perspective. *Dil ve Edebiyat Dergisi*, (10)2, 1-7.
- Ruhi, Ş., Hatipoğlu, Ç., Eröz-Tuğa, B., Işık-Güler, H., Acar, G., Eryılmaz, K., Can, H., Karakaş, Ö. & Çokal-Karadaş, D. (2010a). Sustaining a Corpus for Spoken Turkish Discourse: Accessibility and Corpus Management Issues. *Language Resources: From Storyboard to Sustainability and LR Lifecycle Management (LREC)*, p.44-48.
- Ruhi, Ş., Hatipoğlu, Ç., Işık-Güler, H., & Eröz-Tuğa, B. (2010b). *A guideline for transcribing conversations for the construction of Spoken Turkish Corpora using EXMARaLDA and HIAT*. Setmer Yayıncılık.

- Schmidt, T., & Wörner, K. (2014). EXMARaLDA. T. Schmidt (Yay. haz.), *Handbook on Corpus Phonology* içinde (ss. 402-19). Oxford University Press.
- Schneider, C. Brittan, D., Hodel, T., Hess, D., & Linder, A. (2021). *JuBe - Jugendsprache Schweiz Korpus (1.0)* [Veri seti]. Zenodo.
- Sierra, S. (2016). Intertextual media references as resources for managing frames, epistemics, and identity in conversation among friends. [Yayınlanmamış doktora tezi] Georgetown University.
- Sierra, S. (2021). *Millennials Talking Media*. Oxford University Press.
- Slabbert, S. (1994). A re-evaluation of Tsotsitaal. *South African Journal for Linguistics* (12)1, 31-41.
- Smith-Hefner, N. J. (2007). Youth language, Gaul sociability, and the new Indonesian middle class. *Journal of Linguistic Anthropology*, 17(2). 184–203.
- Stenström, A. B. (2007). The Spanish discourse markers o sea and pues and their English correspondences. K. Aijmer ve A.-M. Simon-Vandenberg (Yay. haz.), *Pragmatic markers in contrast* içinde, Elsevier.
- Stenström, A. B. (2014). *Teenage talk: From general characteristics to the use of pragmatic markers in a contrastive perspective*. Palgrave Macmillan.
- Stenström, A. B., Andersen, G., & Hasund, K. (2002). *Trends in Teenage Talk*. John Benjamins.
- Stenström, A. B., & Jørgensen, A. M. (2008). A question of politeness? A contrastive study of phatic language in teenage conversation. *Pragmatics*, 18(4), 636-57.
- Svendsen, B. A. & Røyneland, U. (2008). Multiethnolectal facts and functions in Oslo, Norway. *International Journal of Bilingualism*, 1(2), 63-84.
- Syed, M. (2019). The Open Science Movement is For All of Us [Preprint]. *PsyArXiv*.
- Şafak, Z., & Bilginsoy, M. (2019). Kırklareli merkez örneğinde Z kuşağı gençlerinin sosyal medyadaki yeni kelimeleri kullanım alışkanlıkları üzerine nicel bir yaklaşım. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (5), 125-136.
- Şimşek, Y., & Weisse, H. (2022). Germany: Kiezdeutsch. P. Kerswill & H. Wiese (Yay. haz.), *Urban Contact Dialects and Language Change: Insights from the Global North and South* içinde (ss. 300-321). Routledge.
- Tagliamonte, S., & Roberts, R. (2005). So weird; so cool; so innovative: The use of intensifiers in the television series Friends. *American Speech*, 80(3), 280–300.

- Tekdemir Yurttaş, G. (2012). Repetitions in Turkish: Talk among friends. *Forum: Qualitative Social Research*, (13)2, Art. 22.
- Toğrol, B. (2012). Qualifiers used in the daily language of adolescent Turkish boys. *Studies in Psychology*, 7(0), 82-88.
- Toksöz, S., & Toksöz, İ. (2024). Türkiye'deki üç farklı kuşağın dil eğilimi üzerine yapılmış bir durum çalışması. *Kültür Araştırmaları Dergisi*, 21, 167-84.
- Tropea, C. (2022). 2 The emergence of Bahasa Gaul: A comparative study of Yogyakarta and Jakarta youth. C. Groff, A. Hollington, E. Hurst-Harosh, N. Nassenstein, J. Nortier, H. Pasch & N. Yannuar (Yay. haz.), *Global Perspectives on Youth Language Practices* içinde (ss. 31-48). Berlin, Boston: De Gruyter Mouton.
- Trudgill, P. (1974). *The social differentiation of English in Norwich*. Cambridge University Press.
- Trudgill, P. (1983). *Sociolinguistics: An introduction to language and society*. Penguin Books.
- Türk Dil Kurumu. (n.d.). Genç. <https://sozluk.gov.tr> Sözlük içinde. 1 Haziran 2024 tarihinde erişim sağlandı, <https://sozluk.gov.tr/>
- Uzdu Yıldız, F. (2021). Use of euphemisms in youth language. *Journal of Language and Linguistic Studies*, 17(2), 1117–1128.
- Üstüner, A. (2003). *Türkçede Pekiştirme*. Fırat Üniversitesi Basımevi.
- Vaughan, J., & Carter, A. (2022). "We mix it up": Indigenous youth language practices in Arnhem Land. C. Groff, A. Hollington, E. Hurst-Harosh, N. Nassenstein, J. Nortier, H. Pasch & N. Yannuar (Yay. haz.), *Global Perspectives on Youth Language Practices* içinde (ss. 315-336). Berlin, Boston: De Gruyter Mouton.
- Wiese, H. (2009). Grammatical innovation in multiethnic urban Europe: New linguistic practices among adolescents. *Lingua*, 119, 782–806.
- Yaman, Ö. M. (2010). *Türkiye gençlik araştırmaları bibliyografyası 1923-2010*. Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Gençlik Hizmetleri Daire Başkanlığı Kültür Yayınları.
- Yaman, Ö. M. (2013). A bibliographic assessment on studies of sociology of youth in Turkey. *Alternatif Politika*, 5(2), 114-38.